حالىققا سۇيىسپەنشىلىكتى بەرىك ساقتاپ، جاڭا ئداۋىردىك ۇزاق جورىق جولىمەن ويداعداي جۇرەيىك

(باسى 1 ـ بەتتە)

باس شۇجي شي جينپيڭ تاپتەشتەي قارادى.

"'شولاق كورپە ' حيكاياسى پارتيامىزدىك اۋەلگى ماقساتىنا ۋاكىلدىك ەتەدى، پارتيانىڭ حالىق ئۇشىن ىستەيتىن قاسيەتىن ايگىلەدى". باس شۇجي قاباعات تەبىرەنە بىلاي دەدى: "قىزىل ارميا وزدەرى ىشەر اس، كيەر كيىمنەن تارىققان، ئولىم مەن ئومىر ارپالىسىندا جانە دە بۇقارانىڭ حال ـ جاعدايىن ويلادى. ئاربىر ئىس ـ ارەكەتكە ناعىز سۇيىسپەنشىلىك سىڭگەن! ارميامىز حالقتىڭ قوسىنى، ئىزدىڭ كومەۋنيستەر مەن بۇقارانىڭ سۇيىسپەنشىلىگى ئىر كورپەنى ورتاق پايدالانۋ سۇيىسپەنشىلىگى بولىپ تابىلادى".

باس شۇجي شي جينپيڭ شۇي جيەشيۇدىڭ نەمەرەسى جۇ شياۋحۇڭنىڭ ۇيىنە ارنايى امانداسا باردى.

بۇل شىت جاڭا 3 قاباتتى شاعىن عيمارات ەكەن، قاقپاسىنا "شاجوۋ جەرگىلىكتى قۇرىماش اسحاناسى" دەگەن ماڭدايشالىق اسىلىپتى.

"باس شۇجي، بەرتىنگى بىرنەشە جىلدا ئىزدىڭ شاجوۋدىڭ وزگەرىسى شىنىمەن وتە زور بولدى". باس شۇجيدى قوناق بولمەسىندە وتىرۋعا ۇسىنىس ەتكەن جۇ شياۋحۇڭ ئوز ئۇيىنىڭ باقتىنى تۇرمىسىن بايانادادى:

شاجوۋ كورىنىس وڭىرىنە سۇيەنىپ شارۋالار شاتتىعى ساياجايىن اشتىم، ئۇيىمنىڭ جەرگىلىكتى قۇرىماش اسحاناسىنىڭ تيجاراتىن جۇبايىم جۇرگىزەدى، ئار كۇنى 2 دە 3 ۇستەل قوناق كەلەدى؛ قىزىم ەكەۋىمىز كورىنىس وڭىرىندە قىزمەت ىستەپ، تۇراقتى كىرىس كىرگىزەمىز؛ وتباسىم تاعى 3 مۇ جەرگە جەمىس ـ جيدەك ەگەدى.... تۇرمىسىمىز بارعان سايىن جاقسارىپ كەلەدى!

"بۇرىن قىزىل ارميا بىزگە شولاق كورپە بەرگەن، قازىر پارتيا ئىزدى باقتىنى تۇرمىسقا كەنەلتىپ وتىر". قاراپايىم دا شىنايى سوزدەرىمەن ناعىز جۇرەك ۇنىن جەتكىزدى.

"تاماشا تۇرمىس كەشىرىپ جاتقاندارىڭىزدى كورىپ مەن ەرەكشە قۋاندىم. قىزىل ارميانىڭ 3 ايەل جاۋىنگەرى دە ول دۇنيەدە رازى بولاتىن بولدى". باقتىنى ئىر ۇيلى جاندارعا قاراپ، باس شۇجي بىلاي دەدى: "وتباسلارىڭىزدىڭ وزگەردىسى دە كومەۋنيستەردىڭ حالىق ۇشىن قىزمەت ىستەۋگە باستان ـ ايان تابانىدى بولىپ، ۋادەسىن ورىندايتىن قايعىدانى ئتۇسىندىردى. جۇڭگو حالقىنىڭ ەڭسەسىن كوتەرتىپ ازات ەتىپ، دوڭگەلەك داۋلەتتىلىكتىڭ باقىت جولىمەن جۇرۋىنە مۇمكىندىك جاسايمىز، ئىز ايتقانىمىزدى ورىندايمىز، ئسوز جوق، بۇلجماي جۇرەمىز، پارتيانىڭ سەرتى مەن ۋادەسىن امالياتتا ايگىلەيمىز".

نوسەر تولاستادى، شاجوۋ قىستاعىندا قاز ـ قاتار تىزىلگەن ەگىنشى ۇيلەرى شت جاڭا تۇسكە ەنىپ، بۇلت بۇركەنگەن جاسىل تاۋ انادايدان كوزگە تۇسەدى.

2018 ـ جىلى شاجوۋ ياۋزۋ قىستاعى جالپى بەتتىك كەدەيلىكتەن ارىلدى، 2019 ـ جىلى قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جان باسىندىق ورتاشا كىرىسى 13 مىڭ 840 يۋانعا جەتتى. قىزىل ساياحات، جاسىل تاۋ، تۇنىق سۋ، ەرەكشە كاسىپ سالاسى، وسى ارادا تىنىش ئومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرۋدىڭ كوركەم كارتيناسىن كەستەلەدى.

قىزىل گەن تۇنىق سۋ، جاسىل تاۋ اراسىندا ئباز ـ بايعاسىنداي ۇرپاقتار بويى جالعاستى.

ۇنمىڭ ياۋزۋ اۋىلى دىيپيان باستاۋىش مەكتەبىنىڭ 4 ـ جىلدىق كلاسىنا بارعاندا، بالالار كلاس جەتەكشىسىنىڭ جەتەكشىلىگىندە قىزىل ارميانىڭ شياڭجياڭدا قاندى شايقاس جاسىعان حيكاياسىمەن قايتا قاۋىشتى، دوسكاعا "ۇزاق جورىق حيكاياسىن بايانداپ ئداۋىردىڭ جاڭا ادامى بولايىق" دەپ جازىلىپتى.

"ساباقتاستار، ۇزاق جورىقتىڭ تاعى قايسى حيكاياسىن بىلەسىڭدەر، شي جينپيڭ اتالارىڭا ايتقىمەلەپ بەرسەڭدەر بولا ما؟". مۇعالىمنىڭ ئسوزى ياقتالا بەرىسىمەن كىشكەنتاي قولدار تەگىس كوتەرىلدى.

"شولاق كورپە"، "كوگالداعى تۇنگى جورىق"، "قىزىل ارميا شاقايى"، "وشپەس ەڭبەك"...

"وشپەس ەڭبەك دەگەن قانداي حيكايا؟" دەپ سۇرادى باس شۇجي.

"قىزىل ارميا جورىق بارىسىندا، جياڭجۇن ئبىر ساقا جاۋىنگەردىڭ توڭىپ قالعاندىعىن كورەدى، ساقا جاۋىنگەردىڭ كيىمى جۇقا ەكەن، جياڭجۇن اسكەري كەرەك ـ جاراق باسقارماسىنىڭ باستىعىن تاۋىپ وعان نەگە ماقتالى كيىم بەرىلمەگەندىگىن سۇراماقشى بولادى، ئبىر جاۋىنگەر جياڭجۇنگە ساقا جاۋىنگەردىڭ اسكەري كەرەك ـ جاراق باسقارماسىنىڭ باستىعى ەكەندىگىن ايتادى. جياڭجۇن مۇنى بىلگەننەن كەيىن ساقا جاۋىنگەرگە ايىبىنمەن اسكەري قۇرمەت بىلدىرەدى..." ئبىر ۇل ساباقتاس ورنىنان تۇرىپ وسىلاي جاۋاپ قايتاردى.

"جاقسى بايانداڭدار! جاقسى بايانداڭدار!"، باس شۇجي قايتا ـ قايتا القاۋ ايتتى.

بالالاردىڭ ريىاسىز ئارى وتتى جانارىنا قاراپ، باس شۇجي شي جينپيڭ تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىكپەن بىلاي دەدى: "قىزىل گەن سەندەردىڭ بويىلارىڭنان ايگىلەندى. توڭكەرىس ىستەرىن ۇرپاقتار بويى جالعاستىرۋ كەرەك. ساباقتاستار توڭكەرىستىك حيكايانى ويداعداي ۇيرەنىپ، كوكەيلەرىندە بەرىك ساقتاۋ كەرەك، سونىمەن بىرگە وسىزامانداندىرۋ قۇرىلىسى بىلىمدەرى مەن ونەرلەرىن دە ويداعداي يگەرىپ، سوتسياليزمنىڭ قۇرۇشىلارى جانە ئزباسارلارى بولۋعا قۇلشىنۋلارىڭ كەرەك. سەندەر بۇگىن كىشكەنتاي كوشەتسىڭدەر، بولاشاقتا ەسەيىپ ـ ەرجەتىپ جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ئزاۋلىم بايتەرەگى بولاسىڭدار".

قىستاقتان كەتەر كەزدە، بۇلت سەيلىپ، كۇن اشىلىپ شۇاعىن توگىپ، كەمپىر قوساق كورىنىپ، الاڭ اتتاندىرۋعا كەلگەن ادامدار شوعىرىنا تولدى.

باس شۇجي اۋىلداستارعا بىلاي دەدى: "كومەۋنيستەر وزدەرىنە ئبىر عانا كورپە بولا تۇرسا دا، جارتىسىن كەسىپ بۇقاراعا بەرەدى، بۇل استە ۇران ەمەس، ئوزىن كورسەتۋ ەمەس، ئبىز وسىنداي ىستەيمىز. ونىڭ ۇستىنە مۇنداي سەرتتى ئبىز باستان ـ ايان جالعاستىرىپ كەلەمىز. مىنە وسىنداي بولعاندىقتان، بۇقارا كومەۋنيستىك پارتيانى ئوز پارتياسى، بۇقارانىڭ پارتياسى رەتىندە قارايدى".

"جۇڭگو كومەۋنيستىك پارتياسىنىڭ مۇشەسى رەتىندە، مەن ۇزدىكسىز تاربيە قابىلدايمىن، سىنان وتەمىن، ئوزىمنىڭ قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىمدى ويداعداي اتقارىپ، ئبىر ميلليارد 400 ميلليون جۇڭگو حالقىمەن بىرگە، 90 ميلليوننان استام پارتيا مۇشەسىمەن بىرگە مەملەكەتىمىزدى اناعۇرلىم ويداعداي كوركەيتىپ، بۇقارامىزدىڭ تۇرمىسىن اناعۇرلىم كوتەرىلدى، اناعۇرلىم باقتىنى ەتەمىن!".

حالىقتان كەڭەس الدى

"14 ـ بەسجىلدىق" كەزىندەگى ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇدى جوبالاۋ باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ وسى رەتكى حۇنانعا ساپارىنداعى ئبىر ماڭىزدى ئتۇيىن.

وسىنىڭ الدىندا، باس شۇجي شي جينپيڭ بەيجيڭدە ئبىر قىدىرۋ اڭگىمە ئماجلىستى باسقارىپ اشىپ، كاسىپكەرلەر، دەموكراتيالىق پارتيا ـ توپ قايراتكەرلەرى، ەكونوميكالىق، قوعامدىق سالادىعى مامانداردار، عالىمدار سياقتىلاردان جەكە ـ جەكە كەڭ كولەمدە پىكىر جانە ۇسىنىس الدى. بۇل رەت ول نازارىن نەگىزگى ساتىدىعى كادرلار مەن بۇقارانىڭ ۇاكىلدەرىنە اۋدارادى.

"حالىق بۇقاراسىنىڭ تاماشا تۇرمىس قاجەتىن ۇزدىكسىز قاناعاتتاندىرۋ ئۇشىن، ئبىز جاڭا كەزەڭدەگى نىسانانى ۇزدىكسىز بەلگىلەپ، ئاربىر باسقان قادامىمەن دۇرىس جولدى بويلاي العا ئجۇرۋىمىز كەرەك. دۇرىس جول قايدان كەلەدى؟ بۇقارادان كەلەدى. ئبىز تومەنگە كوز جىبەرىپ، جوعارى دەڭگەيدە جوبالاۋدى حالقتان كەڭەس الۋمەن بىرلىككە كەلتىرۋىمىز كەرەك".

9 ـ ايدىك 17 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن باس شۇجي شي جينپيڭ چاڭشادا اڭگىمە ئماجلىستى باسقارىپ اشتى. قىستاق پارتيا ياچەيكالارىنىڭ شۇجيلەرى، اۋىل ـ قىستاق وقىتۋشىلارى، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كادرلارى، شارۋا جۇمىسكەرلەر، استىق ەگەتىن ئرى وتباسلارى، جۇك اۋتوكولىگىنىڭ شوفەرلەرى، جەدەل جەتكىزۋشىلەر، اسحانا قوجايىندارى، زاڭ قىزمەتكەرلەرى... نەگىزگى ساتىنىڭ 30 ۋاكىلى ئبىر ارعا باس قوسىپ، 10 ۋاكىل ىركەس ـ تىركەس ئسوز سويلەدى. باس شۇجي شي جينپيڭ سوزگە شىققان ئاربىر ۋاكىلمەن پىكىر اۋىستىردى.

ماجلىستە بۇقارانىڭ حال ـ جاعدايى باستان ـ ايان باس شۇجيدىڭ كوڭىلىندە ساقتالدى.

بىلتىر 5 ـ ايدا چىڭبۇ مياۋزۋ اۋتونومياليى اۋدانىنان كەلگەن ياڭ شۇتيڭ 6 ـ رەتكى مەملەكەتتىك ئوزىن الۋەتتەندىرۋ ۇلگىلەرىن جانە مۇگەدەكتەرگە كومەكتەسكەن وزاتتاردى ماداقتاۋ ـ سيلاۋ جينالىسىنا قاتىناستى. باس شۇجي شي جينپيڭ ولارمەن ىقلاسپەن كەزدەستى. وسى رەتكى اڭگىمە ماجلىستە ياڭ شۇتيڭ باس شۇجيمەن تاعى دا جۇزدەسپ، ەرەكشە تەبىرەندى.

"تاعى جۇزدەسكەنىمە مەن دە قاباعات قۋانىپ وتىرمىن، ئسزدىڭ تىنباي ئوزىڭىزدى الۋەتتەندىرۋ رۋحىڭىزعا سۇينەمىن!"، ياڭ شۇتيڭنىڭ مۇگەدەكتەر اتىنان سويلەگەن ئسوزىن تىڭداعان باس شۇجي شي جينپيڭ مىنالاردى ئبىلدىردى: "حالىق بۇقاراسىنىڭ تاماشا تۇرمىس قاجەتىن ۇزدىكسىز قاناعاتتاندىرۋدا، ئسوز جوق، مۇگەدەكتەردىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىن ويداعداي قورعاۋ كەرەك، مۇگەدەكتەر دىستەرىن، ئسوزسىز، ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتۋ كەرەك. ئسز ورتاعا قويعان كەدەرگىسىز قۇرىلعى قۇرىلىسى ماسەلەسى ئبىر ەلدىڭ جانە قوعامنىڭ وركەنيەتىنىڭ بەلگىسى، ئبىز ايرىقشا ئمان بەرەمىز".

"95 ـ جىلدىق تۇلەگى"، شارۋا جۇمىسكەر زوۋ لين شارۋا جۇمىسكەرلەر شوعىرىنىڭ نوپوس قوندىرۋ، جۇمىستانۋ، ئۇي ساتىپ الۋ، پەرزەنتتەرىن مەكتەپتە وقىتۋ سياقتى جاقتاردا ئالى دە ورىن تەۋىپ وتىرعان كەيبىر قينىشىلقتاردى اڭىس ەتتى، سوندای ـ اق شارۋا جۇمىسكەرلەرىنىڭ ەڭبەكاقىسىن كەشەۋىلدەتۋ سياقتى كونە، ئرى، قيىن ماسەلەلەردى زاڭ بويىنشا تۇبىرىنەن شەشۋدى ئۇمىت ەتتى؛ جەكە جۇك تاسىمال شوفەرى لۇڭ بيڭ جوعارى قارقىندى جولداعى قىزمەت وتەۋ اۋماعىندا ۇنەمى اۋتوكولىك قۇرىلعى جابدىقتارى مەن زات ۇرلاناتىندىعىن اڭىس ەتتى... باس شۇجي بۇعان ايرىقشا ئمان بەردى: "ئبىر مەزگىلدە ئبىر مەزگىلدىڭ ماسەلەسى بولادى، ئبىر قاۋىمدا ئبىر قاۋىمنىڭ قينىشىلعى بولادى، ئبىز باسا ئمان بەرىپ، ۇزدىكسىز شەشىم ەتەمىز".

نەگىزگى ساتىنىڭ قىين تۇيىندەرىنە دە، بوگەت تۇيىندەرىنە دە باس شۇجي نازار اۋدارادى.

چاڭنيڭ قالاسى تاشان ياۋزۋ اۋىلدىق سەنترلى باستاۋىش مەكتەبىنىڭ ورىنباسار باستىعى پان جيۇرىن نەگىزگى ساتى وقۋ ـ اعارتۋىنىڭ ئبىرىنشى شەبىندە 30 جىلعا تاياۋ قىزمەت ىستەگەن، ول باس شۇجيگە شەت ـ شالعاي ۇلتتىق وڭىرلەردىڭ وقۋ ـ اعارتۋىندا ورىن تەپكەن "ولقىلىقتاردى" اڭىس ەتتى: بىرىنشىدەن، وقىتۋشىلار كەمشىل، قۇرىلىمدىق سيپات العان شتات كەمشىلدىگى ورىن تەۋپ وتىر؛ ەكىنشىدەن، شارت ـ جاعداي جاپالى، جاقسى وقىتۋشىلار تياناقتاپ تۇرا المايدى.

"ئسز اڭىس ەتكەن ماسەلە وتە ناقتى"، ـ دەدى باس شۇجي شي جينپيڭ جاۋاپ قايتارىپ، ـ "كەشە مەن رۋچىڭ اۋدانى ۇنمىڭ ياۋزۋ اۋىلى دىيپيان باستاۋىش مەكتەبىنە باردىم، مەكتەپتە وقىتۋ عيماراتى، جاتاقحانا جانە اسحانا بار، ئنارلى تۇسكى اس تەگىن بەرىلەدى، بالالاردىڭ بارلىعى وتە اشىق ـ جارقىن ەكەن، بۇل رەفورما جاساعاندان، ەسىك اشقاننان بەرى، ئبىزدىڭ مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋدى جالپىلاسترۋ ماسەلەسىن نەگىزىنەن شەشكەنىمىزبەن، وقۋ ـ اعارتۋ بايلىقتارىنىڭ بىركەلكى بولماۋ ماسەلەسىنىڭ قايتا كورىنەكتىلەنگەندىگىن تۇسىندىرەدى. '14 ـ بەسجىلدىق' مەزگىلدە بۇل ماسەلەنى كۇش سالا شەشۋىمىز، جاقسىلاپ زەرتتەۋىمىز كەرەك".

ىندەت كەزىندە، چاڭشا قالاسى جياڭجان يۇنيۇن اسحاناسىنىڭ قوجايىنى لیۇ چۇان تاماقتى ۇيگە جەتكىزىپ بەرەتىن ينتەرنەتتىك تۇعىر ارقىلى ئوزىنىڭ تەڭىز شايانداردىڭ، قاقتامالاردىڭ ساتىلىم جولىن اشقانىمەن، ئبىرتالاي ماسەلەلەرگە دە جولىقتى: تاماقتى ۇيگە جەتكىزىپ بەرەتىن تۇعىردىڭ %20تەن اسادى، ال جايشىلىقتا تازا پايدا ارەڭ 20 نەشە پايىز بولادى؛ جەدەل جەتكىزۋشىلەردىڭ جۇمىس قىسىمى وتە اۋىر، ولار ۋاقىتتان ۇتۋ ئۇشىن دەمالا المايدى...

لیۇ چۇاننىڭ شارۋاشىلىق قۇرۋدا باستان كەشكەندەرىن ەستىگەن باس شۇجي تەبىرەنىپ: "دۇكەن اشۋ وڭاي ەمەس، ۇلكەن قوجايىن بول، كىشكەنە قوجايىن بول، جۇمسايتىن ەڭبەك بىردەي بولادى، جەدەل جەتكىزۋشى بولۋ دا وڭاي ەمەس، ولارعا كوبىرەك قولايلىلىق جاساعان ئجون"، ـ دەدى.

كەدەيلىكتەن ارىلتۇدىڭ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەۋدى اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋمەن ئوزارا ۇشتاسترۋ مەحانيزمىن ورناتۋ، وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعى اينالىم جۇيەسىن قۇرۋدى جوسپارلاۋ، نەگىزگى ساتىنىڭ جونگە سالۋ قابىلەتىن ئوسىرۋدى تاباندىلىقپەن مىقتى يگەرۋ... لۇڭحۇي اۋداندىق پارتكومنىڭ شۇجيى ۋاڭ يۇڭحۇڭ اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق، شارۋالار ماسەلەسىن ارقاۋ ەتە وتىرىپ 3 ـــ 4 ۇسىنىس ورتاعا قويدى.

باس شۇجي شي جينپيڭ ئبىر ـ بىرلەپ جاۋاپ قايتاردى: كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستاۋ سوڭعى مارە ەمەس، قايتا جاڭا ئومىردىڭ، جاڭا كۇرەستىڭ باستاماسى، داۋدا كەنجە قالۋ ماسەلەسى مەن ۇزدىكسىز جارىققا شىققان جاڭا كەدەيلىك ماسەلەلەرىنىڭ بارلىعىن اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ ستراتەگياسى ارقىلى شەشۋ كەرەك؛ اۋىل شارۋاشىلىعىن وسىزامانداندىرۋ شارۋالاردىڭ يدەيالىق كوزقاراستارىن جانە ەلىم ـ تەحنيكالىق ساپالارىن وسىرۋدەن قول ۇزە المايدى، مۇندا وسىزاماندانۋ ساپاسىنا يە شارۋالارعا سۇيەنۋ كەرەك، دارىندىلاردى تياناقتى تۇرعىزا الماساق بولمايدى؛ نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمدارىنىڭ نەگىزىن بەكەمدەۋدە اۋىل ـ قىستاق ئالى دە ماڭىزدىنىڭ ىشىندەگى ماڭىزدىسى بولىپ تابىلادى، پارتيانىڭ اۋىل ـ قىستاق نەگىزگى ساتى قىزمەتىنە باسشىلىعىن السىرەتۋگە بولمايدى، "ئبىرىنشى شۇجي" ئتۇزىمىن جالعاستىرۋ كەرەك...

"حالىق بۇقاراسىندا مول اقىل ـ پاراسات جانە شەكسىز جاسامپازدىق قۋات بار. كوپشىلىك وتە اشق ايتتى، ئس جۇزىندەككە ەرەكشە ۇيلەسەدى". باس شۇجي شي جينپيڭ قاتىستى جاقتاردان كوپشىلىك ورتاعا قويعان پىكىرلەر مەن ۇسىنىستاردى مۇقيات زەرتتەۋدى، قابىلداۋدى تالاپ ەتتى.

مەملەكەتتى قۇدىرەتتەندىرۋ، حالىقتى بايىتۋ

حۇنان اۋىل شارۋاشىلىعىنداعى ئرى ولكە، بۇدان كۇرىش وسى جەردەگى تاجىريبە اتىزىنان بۇكىل ەلگە بەت العان؛ حۇنان جاساۋ كاسىبىندەگى ئرى ولكە، قۇرىلىس ماشينالارى سالاسىندا اسا ماڭىزدى ورىنعا يە؛ سونىمەن بىرگە، "رادیو ـ تەلەۋيزيا سالاسىنداعى حۇنان قوسىنى"، "باسپا سالاسىنداعى حۇنان قوسىنى" ۋاكىل ەتكەن مادەنيەت كاسىپ سالاسى ۇزاق ۋاقىت اعالاپ الدا كەلەدى.

پارتيا ورتالىق كوميتەتى حۇناننىڭ ەكونومياكانىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۋىنە زور ئۇمىت ارتىپ وتىر.

9 ـ ايدىك 16 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن شاجوۋ قىستاعىنىڭ وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعى ساياحاتىنان ۇلگى كورسەتۋ بازاسىندا باس شۇجي شي جينپيڭ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كاسىپ سالاسى مەن اۋىل شارۋاشىلىعىن وسىزاماندانداندىرىپ دامىتۋ جاعدايىن ىشكەرىلەي ۇعىستى.

تاۋ جاڭبىرى ەندى عانا تولاستاپ، بۇتاق باسىندا ئتۇيىن العان تۇكتى شاپتول ادامدى قىزىقتىرادى. جەرگىلىكتى كادر باس شۇجيگە كوز الددىعى 240 مۇ تۇكتى شاپتول باعىنا جاقىن ماڭداعى 4 قىستاقتىڭ كەدەي وتباسلارى جەردى جارناعا سالۋ، شاعىن سوماداعى امانات ـ قارىزدى جارناعا سالۋ سياقتى تاسىلدەرمەن ات سالىسقاندىعىن، بۇل باقتىڭ 327 كەدەي وتباسىنىڭ ئاربىرىنىڭ تابىسىن جىلىنا ورتاشا ەسەپپەن 1500 يۋاننان ارتتىرعاندىعىن ايتتى.

تۇكتى شاپتول باعىنىڭ قارىسى جاعى ۇساق جەمجەمىل اتىزى ەدى.

"ئىزدىڭ رۋچىڭ ۇساق ساري جەمجەمىلىنىڭ قوقمى از، ئدامى جاقسى، قۇرماش قۇرۋدىڭ تاماشا دامەندىرگىشى". ەگىمشىلىك ئرى وتباسى جاڭ يوۋفا جەردەن بىرنەشە ئتۇپ جەمجەمىل مايىسىن تامىرىمەن جۇلپ الىپ باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ قولىنا بەردى، باجايلاپ قاراعاندا، جەمجەمىلدىڭ جاپىراعى جاپ ـ جاسىل، تامىرى سارعىلت ەكەن.

جاڭ يوۋفا باس شۇجيگە ۇساق ساري جەمجەمىلدىڭ ئار مۇىنىڭ تابىسى 20 مىڭ يۋاننان اسىپ تامعا جەتەتىندىگىن ايتتى. "ئىزدىڭ سەلبەستىك كووپەراتيۋىمىز 11 شارۋا وتباسىن قارجىنى جانە جەردى جارناعا سالۋعا تارتتى، ولار ئار مۇ جەردەن 400 يۋان اينالىمعا سالۋ اقىسىن الا الادى؛ جايشىلىقتا ەگىن باسىنا كەلپ جۇمىس ىستەسە، كۇندىگىنە قاراي ەڭبەكاقى تابا الادى. تۇتاس جىل بويىنشا ەسەپتەگەندە، ئار وتباسىنىڭ تابىسىن ورتاشا ەسەپپەن 8000 يۋاننان استام ارتتىرۋعا بولادى".

باس شۇجي شي جينپيڭ ايرىقشا قۋانا بىلاي دەدى: "سەلبەستىك كووپەراتيۋى ئتاسىلى ارقىلى كولەمدى شارۋاشىلىق جۇرگىزۋ قازىر بارعان سايىن جالپىلاسىپ كەلەدى. كەلەسى قادامدا بازار ـ مەن تىعىز بايلانىس ورناتۋ كەرەك. جاقسى نارسەنىڭ جاقسى ساتىلۋىنا مۇمكىندىك جاساپ، شارۋالارعا شىن مانىندە ناقتى پايدا جەتكىزۋ كەرەك".

چىنجوۋدا اۋىل شارۋاشىلىعىن كوزدەن كەشىرگەن سوڭ، باس شۇجي شي جينپيڭ تاعى چاڭشادا جابدىق جاساۋ كاسىبىن تەكسەردى.

9 ـ ايدىك 17 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن باس شۇجي جاۋىپ تۇرعان جاڭبىرعا قاراماي شانحى زەردەلى جابدىقتار جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنە كەلدى. قۇرىلعاننا 21 جىل بولعان بۇل كاسىپورىن جابدىق جاساۋ سىندى نەگىزگى كاسىپپەن اينالىسۋعا دەن قويىپ، دەربەس ئبىلىم مەنشىك ۇقىعىنا جانە وزەكتى باسەكەلىك قۋاتقا يە 200 تۇرەدەن استام جابدىق ونىمدەرىن زەرتتەپ جاساعان، قازىر ول الەمدىك قۇرىلىس ماشينالارى كاسىپورىنىڭ 50 مەقتىسىنىڭ جانە دۇنيە جۇزىندەگى جەر قازۋ ماشينالارى كاسىپورىنىڭ 20 مەقتىسىنىڭ قاتارىنا وتكەن.

سەحتا قاربالاس جۇمىس ئجۇرىلىپ جاتىر ەكەن. سىم تارتۋ، قۇبىر تارتۋدان كلاپان تۇرلەرىن كرانمەن ورناتۋعا دەيىن، موتوردى كرانمەن ورناتۋدان رادياتوردى ورنالاستىرۋعا دەيىن، جۇرگىزۋشى بولمەسىن جابدىقتاۋدان ئوندىرىس جەلىسىنەن شعارۋ بويىنشا تەكسەرۋگە دەيىن، باس شۇجي ئوندىرىس جەلىسىن بويلاپ ئجۇرىپ، ارا ـ تۇرا ناقتى تەحنيكالىق تەتكتەردى سۇراپ وتىردى.

سىرتتاعى ئونىم كورمە اۋماعىندا تۇرلىشە تيپتەگى جەر قازۋ ماشينالارى، بيىكتە جۇمىس ىستەۋ تۇعىرلارى، كوتەرگىش كران سياقتىلار قاز ـ قاتار ئتىزىلىپ تۇردى. "مىنالاردىڭ باستى رولى نە؟"، "باعاسى قانشا؟"، "ساتىلۋى قانداي؟". باس شۇجي ەرەكشە ەگجەي ـ تەگجەيلى سۇراپ شقتى.

كۇزدىڭ جەلى ازىناپ، كۇزگى جاۋىن سەبەزگىلەپ، تەمپەراتۇرا كۇرت تومەندەدى.

"بۇگىن كۇن سۋىق بولسا دا، كوڭىلىم جىلى شۇاققا بولەنىپ تۇر"، ـ دەدى جىگەرلەرى تاسىپ تۇرعان كاسىپورىن قىزمەتشىلەرىنىڭ الدىندا شي جينپيڭ قۋانشىپەن، ـ "سىزدەردىڭ كاسىپورىنداريڭىز جوقتان بار بولىپ، كىشكەنەدەن ۇلكەيىپ، كوپتەگەن ونىمدەريڭىز الدىڭعى قاتارعا شىعىپتى، سىزدەردىڭ جاڭالىق اشۋ رۋحتارىڭىز ماعان تەرەڭ اسەر قالدىردى. جاڭالىق اشۋ ـــ كاسىپورىنىڭ شارۋاشىلىق جۇرگىزۋىنىڭ ەڭ ماڭىزدى قاسيەتى سىناقتا الپ، مىناداي ئبىر قيىسىندى تۇسىندىرۋگە دە بولادى. ئسوز جوق، دۇرىس باعداردى مەقتاپ يگەرىپ، تۇرالقتى ساقتاۋعا، جاڭالىق اشۋعا تاباندى بولىپ، ماداەنيەت كاسىپ سالاسىنىڭ ۇزدىكسىز اقاۋسىز دامۇىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك".

چاڭشاداعى كەزىندە، باس شۇجي شي جينپيڭ تاعى حۇنان ماداەنيەتىنىڭ ماڭىزدى جاعرابيالىق بەلگىسى حۇنان داشۋەسىنىڭ يۋەلۋ مەكتەبىندە قىزمەت تەكسەردى.

ىستىق ىنتا كەرنەگەن جاس وقۋشىلار الدىندا، باس شۇجي تەرەڭ ىقلاسپەن بىلاي دەدى: "'چۋ ەلى دارىنعا مەيلىنشە باي جەر'. جاڭا ئداۋىر قاھارماندار كوپتەپ شعاتىن ئداۋىر. كەلەر جىل '14 ـ بەسجىلدىق' جوبانىڭ باستالاتىن جىلى، ئبىز 'ەكىنشى 100 جىلدىق' جاڭا ساپاردى باستاۋ الدىندا تۇرمىز. ساباقتاستار، ئسوز جوق، ئداۋىردىڭ كەلەلى مىندەتىنىڭ ۇددەسىنەن شعىپ، جاستىق ورالدىڭ جارقىن شاعىن تەككە وتكىزبەي، سوتسياليستىك وسىزاماندانعان قۇدىرەتتى مەملەكەت قۇرۋعا، جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋىن جۇزەگە اسىرۋعا اقىل ـ پاراساتتارىڭىز بەن كۇش ـ قۋاتتارىڭىزدى ارناۋلارىڭىز كەرەك".

(شىنحۇا اگەنتسىگىنىڭ 9 ـ ايدىك 20 ـ كۇنى چاڭشادان بەرگەن حابارى)